

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

31 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:
președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
TIMOFTI Vladimir
TOMA Nadejda
MORARU Petru

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocata Vuico Angela în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Criuleni din 27 mai 2016 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2016, în cauza penală privindu-l pe

GHERCIU Boris Ion, XXX XXX XXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 13.03.2014 – 27.05.2016;

Instanța de apel: 27.06.2016 – 27.09.2016;

Instanța de recurs: 07.12.2016 – 31.01.2017.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 27 mai 2016 Gherciu B. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal la 3 luni închisoare și în baza art. 201¹ alin. (2) lit. b) Cod penal la 1 an închisoare.

Conform art. 84 Cod penal, lui Gherciu B. i-a fost stabilită pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial, de 1 an și 2 luni închisoare și potrivit art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 1 an.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond, *în fapt*, a constatat că Gherciu B. la 15 decembrie 2013, aflându-se la domiciliul său, situat în sat. Hîrtopul Mare, r-nul Criuleni, manifestând un comportament violent față de fosta sa soție, Gherciu I., cu care locuiește împreună în această locuință, intenționat a certat-o pe ultima și s-a exprimat în adresa ei cu cuvinte necenzurate, înjosindu-i astfel onoarea și demnitatea. Apoi cu un

cuțit pe care îl ținea în mână, a amenințat-o că o va ucide, în rezultatul căruia i-a cauzat părții vătămate suferințe psihice sub formă de înspăimântare și tulburare a liniștii.

Tot el, la 23 ianuarie 2014, aproximativ la ora 14:00, aflându-se la domiciliu său situat în sat. Hîrtopul Mare, r-nul Criuleni, manifestând un comportament violent față de fosta soție Gherciu I., cu care locuiește împreună în aceeași locuință, intenționat a certat-o pe ultima și i-a aplicat o lovitură cu un scaun din lemn în regiunea brațului stâng, în rezultatul căruia i-a cauzat leziuni corporale sub formă de fracturare a osului radial în loc tipic, fără deplasare a mâinii stângi, care a fost produsă cu un corp contondent, ce i-a dereglat sănătatea pentru o lungă durată și se califică ca vătămări corporale medii.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului Gherciu B. întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal violența în familie, *adică acțiunea intenționată, manifestată verbal, comisă de un membru al familiei asupra altui membru al familiei, care i-a provocat părții vătămate suferințe psihice sub formă de înspăimântare și tulburare a liniștii* și art. 201¹ alin.(2) lit. b) Cod penal violența în familie, *adică acțiunea intenționată, manifestată fizic, comisă de un membru al familiei asupra altui membru al familiei, care a provocat suferință fizică și a cauzat vătămarea medie a integrității corporale.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală a fost atacată cu apel de către inculpatul Gherciu B., care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința sa, pe ambele capete de acuzare.

În motivarea apelului, inculpatul a indicat că, acuzațiile ce i-au fost aduse sunt lipsite de suport juridic, neconfirmate prin alte probe decât cele invocate în cererea fostei soții către poliția or. Criuleni referitor la cele întâmplate la data de 15 decembrie 2013.

La fel, a menționat că, față de fosta soție nu a aplicat violență, nu a avut niciun temei să-i aplice lovituri, leziunile corporale au apărut în rezultatul căderii victimei, care făcuse abuz de băuturi alcoolice.

Un alt argument formulat de inculpat s-a referit la faptul că, dosarul penal în privința sa a fost amînat nejustificat în repetate rînduri. Cauza fiind examinată în lipsa părții vătămate, lipsindu-l pe inculpat de dreptul la împăcarea părților.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2016 apelul inculpatului a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței contestate.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a concluzionat că, inculpatul a săvârșit anume infracțiunile incriminate acestuia prin rechizitoriu. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la faza de urmărire penală, examinate de instanța de fond, fiind corect apreciate, cu respectarea prevederile art. 101 din Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării acestora.

De asemenea, instanța a menționat că la stabilirea măsurii de pedeapsă s-a ținut

seama de prevederile art. 7, 61, 75, 76, 77, 78 din Codul penal, precum și de toate circumstanțele reale și personale incidente cauzei deferite judecății și anume: de caracterul prejudiciabil al infracțiunilor, de faptul că o infracțiune este din categoria celor ușoare, de persoana inculpatului, care se caracterizează suficient, nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunilor, violența în familie o provoacă sistematic, concluzii nu a tras, în vederea revizuirii comportamentului antisocial.

Astfel, instanța de apel a statuat că sentința este legală și întemeiată, iar apelul este nefondat și pasibil de a fi respins, iar reeducarea și corectarea lui Gherciu B. este posibilă doar prin aplicarea față de ultimul a pedepsei cu suspendarea condiționată a acesteia.

Instanța de apel nu a reținut argumentele invocate într-u susținerea nevinovăției inculpatului apreciindu-le ca o metodă de a evita răspunderea și pedeapsa penală.

Apreciind întreg materialul probator în raport cu versiunea inculpatului audiat în ședința de judecată, instanța și-a format convingerea că vina lui Gherciu B. în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 201.¹ alin. (1) și art. 201.¹ alin. (2) lit. b) Cod penal a fost dovedită în afara oricărui dubiu rezonabil.

În consecință, instanța de apel a conchis că, instanța de fond corect a aplicat față de Gherciu B. pedeapsa cu suspendarea executării pe un termen de probațiune de un an, această măsură este legală și întemeiată, proporțională faptelor comise, iar apelul nefondat și pasibil de a fi respins.

6. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanțele ierarhic inferioare avocata Vuico A. declară recurs ordinar solicitând casarea sentinței și deciziei instanței de apel, cu dispunerea achitării lui Gherciu B., în baza art. 390 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, din motiv că faptele incriminate acestuia prin rechizitoriu nu au fost săvârșite de inculpat.

Recurenta menționează că, Gherciu B. fiind audiat în prima instanță și în instanța de apel, vina nu a recunoscut-o, declarând că după desfacerea căsătoriei au rămas să locuiască împreună cu fosta soție într-o gospodărie și între ei deseori apar certuri. La 15.12.2013 nu a certat-o și nici maltratat-o pe partea vătămată, dimpotrivă a susținut-o mereu, deoarece aceasta făcea abuz de băuturi alcoolice. La 23.01.2014 nu i-a aplicat careva lovituri cu scaunul în regiunea brațului stîng, ci partea vătămată fiind în stare de ebrietate, a căzut jos pe scările casei și s-a lovit la mîină.

În prima instanță partea vătămată nu a fost audiată din motivul imposibilității de a i se asigura prezența, ea fiind plecată peste hotarele țării. Instanța de fond s-a bazat pe declarațiile acesteia date la urmărirea penală, iar martorii audiați au confirmat, că cunosc despre faptul că între inculpat și partea vătămată apăreau deseori certuri.

În continuare, recurenta afirmă că, reieșind din probele administrate la dosar nu este demonstrată vinovăția lui Gherciu B. de săvârșirea infracțiunilor imputate acestuia prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței, iar instanțele incorect și neobiectiv au apreciat probele, fiind încălcate astfel cerințele art.101 Cod de procedură penală. Mai mult, la stabilirea pedepsei inculpatului s-a încălcat dreptul acestuia la un proces echitabil prevăzut de art. 19 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO.

7. În conformitate cu prevederile art.431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul în referința depusă privind opinia sa asupra recursului declarat de avocata Vuico A. în numele inculpatului, menționează că pe epizodul din 15.12.2013 (fapta calificată în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal) instanța de recurs urmează să înceteze procesul penal în baza art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează tragerea la răspunderea penală, iar pe epizodul din 23.12.2014 (fapta calificată în baza art. 201¹ alin. (2) lit. b) Cod penal), recursul urmează a fi declarat inadmisibil.

8. Judecând recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, cu casarea parțială a sentinței și deciziei instanței de apel, pentru considerentele de fapt și de drept expuse în contextul ce urmează.

Potrivit prevederilor expuse în art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titulara acestuia.

În baza art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea parțială a hotărârilor atacate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, atunci când eroarea judiciară poate fi corectată de către instanța de recurs la această etapă a procedurilor, fără agravarea situației inculpatului.

Din analiza textelor de lege precitate, se conchide că instanța de recurs poate să intervină în soluția instanțelor de fond, inclusiv și să le caseze parțial, atunci când este incident temeiul de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 13) Cod de procedură penală, adică a intervenit o lege mai favorabilă în privința inculpatului.

Totodată, Colegiul penal consemnează că, în conformitate cu cele stipulate în art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului. Respectiv, din dispoziția art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală urmează să reținem că efectul devolutiv și regula *non reformatio in pejus* presupun că instanța de recurs examinează cauza deferită judecării sub toate aspectele și are obligația de a nu crea o situație mai gravă pentru partea care a declarat recurs.

Relevante cauzei sunt și prevederile expuse de legiuitor în art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, care stipulează că instanțele adoptă sentință de achitare dacă fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Persoana fizică responsabilă este supusă răspunderii penale dacă, în acțiunile acesteia sunt constatate toate cele patru elemente obligatorii ale infracțiunii: obiectul infracțiunii, latura obiectivă, subiectul și latura subiectivă. În sensul art. 52 Cod penal, se consideră componentă a infracțiunii totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept o infracțiune concretă.

Din textul recursului declarat de avocata Vuico A. în numele inculpatului se constată că recurenta solicită casarea sentinței și deciziei instanței de apel și dispunerea achitării lui Gherciu B., în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, din motiv că faptele incriminate acestuia nu au fost săvârșite de inculpat. Mai mult, partea apărării susține că, reieșind din declarațiile inculpatului, acesta nu a comis epizoadele de violență în familie în circumstanțele descrise în rechizitoriu, care au fost încadrate juridic în baza art. 201¹ alin. (1) și art. 201¹ alin. (2) lit. b) Cod penal.

Deci, pornind de la criticile invocate de recurentă și verificând actele cauzei în acest sens, Colegiul penal lărgit ajunge la conchiderea că recursul declarat urmează a fi admis, din alte motive decât cele formulate de avocata Vuico A. în cererea depusă.

Așadar, Colegiul consideră că, atît sentința Judecătoria Criuleni din 27 mai 2016, cît și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2016, urmează a fi casate parțial, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care Gherciu B. urmează a fi achitat de sub învinuirea imputată în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, în conformitate cu art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii nominalizate, totodată fiind menținută condamnarea ultimului în baza art. 201¹ alin. (2) lit. b) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 1 an și suspendarea condiționată a executării acesteia, în baza art. 90 Cod penal, pe un termen de probațiune de 1 an.

Colegiul penal lărgit a statuat asupra acestei soluții, rezultînd din raționamentele expuse în contextul ce urmează.

Potrivit rechizitoriului, Gherciu B. a fost învinuit de faptul că, la 15 decembrie 2013, aflându-se la domiciliul său, situat în sat. Hîrtopul Mare, r-nul Criuleni, manifestând un comportament violent față de fosta sa soție, Gherciu I., cu care locuiește împreună în aceeași locuință, intenționat a certat-o pe ultima și s-a exprimat în adresa ei cu cuvinte necenzurate, înjosindu-i astfel onoarea și demnitatea. Apoi cu un cuțit pe care îl ținea în mână, a amenințat-o că o va ucide, în rezultatul căruia i-a cauzat părții vătămate suferințe psihice sub formă de înspăimîntare și tulburare a liniștii.

Reieșind din baza factologică expusă supra, în drept, faptele inculpatului au fost încadrate juridic în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal violența în familie, *adică acțiunea intenționată, manifestată fizic și verbal, comisă de un membru al familiei asupra altui membru al familiei, care a provocat suferințe psihice sub formă de înspăimîntare și tulburare a liniștii.*

Instanțele ierarhic inferioare au stabilit că Gherciu B. se face vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal și au dispus condamnarea acestuia la o pedeapsă de 3 luni închisoare.

În acest punct de analiză, Colegiul consideră necesar de a evidenția că, prin Legea nr. 196 din 28.07.2016, intrată în vigoare la 16.09.2016, au fost efectuate modificări în Codul penal, inclusiv la art. 201¹ alin. (1) Cod penal și potrivit dispoziției articolului dat se consideră infracțiune de violență în familie acțiunea sau inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin:

a) maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății;

b) *izolare, intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei;*

c) privarea de mijloace economice, inclusiv lipsirea de mijloace de existență primară, neglijare, dacă au provocat victimei vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății.

Deci, latura obiectivă a infracțiunii de violență în familie se exprimă prin cele trei modalități normative alternative, evidențiate supra.

În cauza deferită judecării, reiterăm că potrivit actului de sesizare a instanței lui Gherciu B. i s-a incriminat că *a manifestat un comportament violent față de fosta sa soție, intenționat a certat-o și s-a exprimat în adresa ei cu cuvinte necenzurate, înjosindu-i astfel onoarea și demnitatea, apoi cu un cuțit pe care îl ținea în mână, a amenințat-o că o va ucide, în rezultatul căruia i-a cauzat părții vătămate suferințe psihice sub formă de înspăimântare și tulburare a liniștii.*

Din învinuirea înaintată și statuările instanțelor de fond se evidențiază că, drept urmări prejudiciabile cauzate părții vătămate prin acțiunile inculpatului, au fost reținute *suferințele psihice sub formă de înspăimântare și tulburare a liniștii.*

Prin urmare, reieșind din cele consemnate anterior, Colegiul conchide că acțiunile inculpatului nu au atins gradul de vătămare prevăzut de norma de incriminare (vătămare ușoară), nefiind constatat nici scopul de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei, care în cazul modalității de *izolare și intimidare* este unul absolut necesar pentru a fi reținut alin. (1) art. 201¹ Cod penal în sarcina inculpatului.

Respectiv, raportînd urmările survenite în cazul dat, la cele indicate de către legiuitor în dispoziția art. 201¹ alin. (1) Cod penal, rezultă că în acțiunile lui Gherciu B. nu poate fi reținută latura obiectivă a componentei de infracțiune de violență în familie, adică prin alte cuvinte *suferințele psihice sub formă de înspăimântare și tulburare a liniștii*, nu mai cad sub incidența ilicitului penal.

Drept urmare, Colegiul penal ajunge la concluzia că Gherciu B. urmează a fi achitat pe acest capăt de acuzare, de asemenea avînd în vedere că, în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1) Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi. Regula nominalizată se aplică și în situația lui Gherciu B., iar din atare considerente ultimul, în baza art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, urmează a fi achitat în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, deoarece în acțiunile lui nu se întrunește latura obiectivă a infracțiunii nominalizate.

Totodată, pe lângă raționamentele formulate în partea descriptivă a prezentei decizii, Colegiul penal lărgit menționează că criticele recurenței referitoare la nevinovăția inculpatului în baza art. 201¹ alin. (2) lit. b) Cod penal, sunt neîntemeiate, or reieșind din probele acumulate la etapa urmăririi penale și cercetate de instanțele judecătorești, vina inculpatului pe acest capăt de acuzare a fost dovedită indubitabil.

9. În corespundere cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de avocata Vuico Angela în numele inculpatului, casează parțial sentința Judecătoriei Criuleni din 27 mai 2016 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2016, în cauza penală privindu-l pe Gherciu Boris Ion, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, după cum urmează.

Gherciu Boris Ion se consideră achitat de sub învinuirea prevăzută de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, în conformitate cu art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Gherciu Boris Ion se consideră condamnat în baza art. 201¹ alin. (2) lit. b) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 1 an.

Potrivit art. 90 Cod penal executarea pedepsei se suspendă condiționat pe un termen de probațiune de 1 an.

Celelalte dispoziții ale hotărârilor se mențin.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 02 martie 2017.

Președinte

URSACHE Petru

Judecător

NICOLAEV Ghenadie

Judecător

TIMOFTI Vladimir

Judecător

TOMA Nadejda

Judecător

MORARU Petru